

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Ročník XXIII.

LEDEN 1981

Soudružky a soudruzi, vážení občané!

Počátkem každého roku hodnotíme dosažené výsledky v uplynulém roce. Rok 1980 byl jubilejním rokem 35. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. Bylo to pro nás všechny významné výročí a na jeho počest byl uzavřen a úspěšně splněn celoměstský závazek, kdy bylo dosaženo hodnoty díla v investiční a neinvestiční výstavbě 10 475 000 Kčs — tj. splnění na 127,74 %.

Od začátku volebního období bylo při plnění volebního programu NF v rozvoji životního prostředí našeho města dosaženo hodnoty díla 440 443 000 Kčs.

Toto úspěšné plnění je výsledkem politické, pracovní a společenské aktivity a iniciativy pracujících našeho města.

Při této příležitosti děkujeme všem funkcionářům a občanům, kteří se obětavě podíleli při zabezpečování úkolů na všech úsecích hospodářského a kulturně politického života ve městě. Svou angažovaností se přičinili o dosažené dobré výsledky.

Rokem 1981 zahajujeme 7. pětiletku, která bude náročná na konkrétní činy každého z nás. Jsme přesvědčeni, že poctivá a svědomitá práce, vzájemná úcta a soudružské vztahy budou rozhodující při plnění všech úkolů v nastávajícím roce, které pro naši soc. společnost vytyčí XVI. sjezd KSČ.

V červnu 1981 budou uskutečněny volby do zastupitelských sborů. Nově zvolení poslanci mohou zabezpečovat náročné plnění volebního programu NF jen za aktivní spolupráce všech občanů. Celoměstský závazek ve výši 8 500 000 Kčs k realizaci VP NF v roce 1981 směřuje k dalšímu rozvoji životního prostředí našeho města a ke zvýšení péče o zdraví a sociální zabezpečení našich občanů.

Svým socialistickým závazkem a aktivním přístupem k volebnímu programu nejlépe přivítáme pro nás všechny významné 60. výročí založení KSČ.

Přejeme všem občanům do roku 1981 pevné zdraví, osobní pohodu a mnoho úspěchů na pracovišti i ve veřejně prospěšné činnosti.

Předseda MěstNV
Miloslav Pavelka v. r.

Předseda MěstV KSČ a NF
Václav Dohnal v. r.

POLITICKÁ A KULTURNÍ VÝROČÍ V HRANICÍCH 1981

1891 — začal vycházet v Týně u Lipníka nad Bečvou vlastivědný časopis *Záhorská kronika*, do r. 1950 bylo vydáno celkem 27 ročníků **90. výročí**

21. února 1911 se narodil v Hranicích Oldřich Syrovátka, básník dětí, spisovatel, překladatel (zemřel 8. dubna 1977 v Praze). **70. výročí**

22. února 1971 zemřel v Hranicích Josef Knípl, ředitel LŠU v Hranicích, dirigent pěveckého sdružení JURIK, hudební skladatel (pochody, mužské sbory, písně, otec zasl. umělkyně, členky Národního divadla Naděždy Kniplové), (narozen 2. února 1896 v Dolní Sloupnici). **10. výročí**

4. března 1276 podle listiny opata Budiše z kláštera Hradisko u Olomouce byla obec HRANICE povýšena na město. **705. výročí**

březen 1921 — založena v Hranicích organizace KSČ jako jedna z prvních na střední Moravě (den není znám). **60. výročí**

3. dubna 1876 se narodil v Bolevsi u Plzně Vojtěch Bartovský, odborný učitel v Hranicích, vlastivědný pracovník, autor 20. svazku *Vlastivědy moravské „Hranický okres“* a dalších publikací (zemřel 20. března 1910 v Hranicích). **105. výročí**

4. dubna 1756 se narodil v Hranicích Josef Heřman Agapit Galláš, lékař-lidumil, obrozenecký básník, spisovatel, moravský národní buditel, zakladatel jedné z prvních veřejných knihoven na Moravě r. 1811 (zemřel 15. února 1840 v Hranicích). **225. výročí**

10. dubna 1896 se narodil v Praze František Brož, žák Vít. Nováka a J. B. Foerstera, první ředitel hudební školy v Hranicích, hudební skladatel, autor skladeb komorních, orchestrálních, sborových, písní a baletu (zemřel 21. července 1962 v Praze). **85. výročí**

14. dubna 1911 se narodila v Hranicích Antonie Ebnarová, učitelka hudby, vlastivědná pracovnice a spisovatelka, autorka románu *Jan Kropáč z Nevědomí* aj. (zemřela 5. března 1968 v Hranicích). **70. výročí**

25. dubna 1951 zemřel v Olomouci PhDr. Bohuš Vybíral, knihovník, ředitel Státní vědecké knihovny v Olomouci, spisovatel (narozen 14. ledna 1887 v Hranicích). **30. výročí**

21. května 1736 podle záznamů pobývala v Hranicích ruská vojska, když poprvé procházela našimi zeměmi, vyslána na pomoc rak. císaři Karlu VI. v boji proti Francii, v Hranicích byla přátelsky přijata. **245. výročí**

24. května 1751 se narodil v Holešově Jan Alois Hanke z Hankenštejna, úředník v Hranicích a v Bystřici pod Host., knihovník univerzitní knihovny v Olomouci, profesor českého jazyka na šlechtické akademii v Olomouci, autor obrany českého jazyka a dalších vlastivědných spisů (zemřel 26. března 1806 v Prostějově). **230. výročí**

15. června 1566 zemřel v Třebíči Václav Solín, básník a tiskař jednoty bratrské (narozen 24. července 1527 v Drahotuších u Hranic). **415. výročí**

21. června 1971 zemřel v Ostravě František Benoni, dlouholetý divadelní ochotník a knihovník, jeden ze zakladatelů Beskydského divadla v Hranicích 1942, člen činohry Státního divadla v Ostravě v letech 1946—1964 (narodil se 2. října 1895 v Chrudimi). **10. výročí**

16. července 1911 se narodil v Hranicích Rudolf Heider, ředitel LŠU, hudební skladatel, autor skladeb orchestrálních i vokálních. **70. výročí**

22. července 1911 se narodil v Praze ing. František Fric, lesník, profesor SLTS v Hranicích, spisovatel, autor četných povídek z přírody, zvláště ze života lesních zvířat (zemřel 7. října 1975 v Hranicích). **70. výročí**

26. července 1971 zemřel v Hranicích plk. Lumír Pisarský, příslušník Čs. armádního sboru v SSSR, účastník bitvy u Sokolova a všech dalších významných bitev druhé světové války, velitel známého tanku „LIDICE“, nositel 24 vyznamenání čs., sovětských, polských a rumunských (narodil se 15. února 1923 v Janovicích u Frýdku-Místku). **10. výročí**

31. července 1896 zemřel ve Znojmě Jan Vlk, soudní úředník v Hranicích a v Olomouci, básník, národní pracovník ve Znojmě, autor slov písně „Přijde jaro, přijde“ (narodil se 8. července 1822 v Telči). **85. výročí**

1. září 1946 zahájeno vyučování na nové střední průmyslové škole pilařské, nyní obor dřevařství v Hranicích, jediné toho zaměření na Moravě. **35. výročí**

1. září 1951 zahájeno v Hranicích vyučování na nové střední průmyslové škole cementářské, nyní obor technologie cementu, vápna a maltovin, jediné toho zaměření u nás. **30. výročí**

30. září 1891 se narodil v Těšenově div. gen. Otokar Zahálka, velitel býv. vojenské akademie v Hranicích, v letech 1934—1939, organizátor odboje proti nacistům v Hranicích a na Gottwaldovsku (popraven v době heydrichiády 21. června 1942 v Kounicových kolejích v Brně). **90. výročí**

1. října 1871 zahájeno vyučování na nově otevřeném českém gymnáziu v Hranicích, patřilo mezi první na Moravě. **110. výročí**

12. října 1896 zahájeno vyučování na nově organizované lesnické škole v Hranicích, založené 1852 na Úsově, dosud jediné na Moravě. **85. výročí**

13. října 1901 se narodil v Novém Městě na Moravě ing. dr. Ladislav Cigánek, DrSc., profesor Vysoké školy technické a člen Slovenské akademie věd v Bratislavě, absolvent gymnázia v Hranicích (zemřel 25. října 1975). **80. výročí**

21. října 1626 — začátek odboje města Hranic proti Habsburkům a dietrichštejnské vrchnosti v době třicetileté války, povstání trvalo až do 11. července 1627, vyžádalo si řadu obětí. **355. výročí**

17. listopadu 1881 se narodil ve Strážnici Otakar Brdečka, odborný učitel, kulturní pracovník, dlouholetý člen a tajemník Pěveckého sdružení moravských učitelů, organizátor koncertních zájezdů PSMU do ciziny (zemřel 4. května 1930 v Hranicích). **100. výročí**

20. listopadu 1906 zemřel ve Vídni Jakob Julius David, spisovatel židovského původu, německy píšící kritický realista, zpracoval četné náměty z moravského venkovského prostředí (narodil se 6. února 1859 v Hranicích). **75. výročí**

6. prosince 1821 se narodil v Hranicích Karel Frombek, malíř a mědirytec, učitel mědiryctví na vídeňské akademii výtvarných umění (zemřel 20. října 1851). **160. výročí**

14. prosince 1811 se narodil v Hranicích P. Jan Stáhal, průkopník moderních směrů ve včelařství, autor četných pojednání o chovu včel (zemřel 29. března 1884 v Dolanech). **170. výročí**

26. prosince 1846 se narodil v Brně Jan Pinkava, akad. malíř, profesor gymnázia v Hranicích, krajinář, zachycující staré Hranice (zemřel 12. března 1923 v Hranicích). **135. výročí**

27. prosince 1976 zemřel v Brně univerzitní profesor PhDr. Albert Kůtal, profesor dějin umění na filozofické fakultě Univerzity JEP v Brně, autor četných prací o gotickém umění a o moderních umělcích (narodil se 9. ledna 1904 v Hranicích). **5. výročí**

29. prosince 1926 zemřel ve Val Mont ve Švýcarsku Rainer Maria Rilke, pražský rodák, básník německého původu, v letech 1890—91 chovanec vyšší vojenské reálky v Hranicích (narodil se 4. prosince 1875 v Praze). **55. výročí**
Zpracoval: LN.

NĚKOLIK VÝROČÍ Z BUDOVÁNÍ MĚSTA HRANIC

Před 35 lety v roce 1946:

- n. p. Sigma — tehdy ještě „Akciová společnost První továrna na vodovody a pumpy Ant. Kunz Hranice v národní správě“ převzala objekty bývalé Czeikovy cihelny za nádražím, kde bylo zahájeno budování nynějšího moderního závodu Sigma II.
- obnovena Traťová materiální správa ČSD jako základ nynějšího závodu Mechanizace traťového hospodářství ČSD
- v nemocnici otevřeno dětské oddělení
- zahájena výuka ve zvláštní škole.

Před 30 lety v roce 1951:

- provedeno sjednocení zdravotníků v OÚNZ.

Před 25 lety v roce 1956:

- na Revolučním náměstí proti zámku otevřena první prodejna potravin se samoobsluhou.
- dokončena předlažba a úprava nám. Klementa Gottwalda.

Před 20 lety v roce 1961:

- v n. p. Hranická cementárna a vápenice zvýšena výroba cementu uvedením čtvrté rotační pece do provozu
- ČSD zahájily elektrifikaci traťového úseku z Hranic do Ostravy
- dokončeno sídliště kpt. Jaroše s 9 bloky s 297 byty
- dokončena nová budova střední průmyslové školy

- otevřen autokempink AMK camp servis klubu Svazarmu
- n. p. Sigma uspořádal první dětský tábor ve Vičanově
- k 40. výročí založení KSČ vybudoval n. p. Sigma fontánu na náměstí Klementa Gotiwalda.

Před 15 lety v roce 1966:

- v odborném učilišti Sigma byl dokončen domov mládeže pro 240 učňů
- otevřena nová budova závodních jeslí a mateřské školy n. p. Sigma v ulici 1. máje
- v sídlišti HCV přistavěny jesle pro 24 dětí
- v sídlišti Struhlovsko dokončena prodejna potravin, sběrny a kadeřnictví.

Před 10 lety v roce 1971:

- dokončena druhá etapa výstavby sídliště Struhlovsko s 308 byty
- v sídlišti pod nemocnicí dokončeno 108 bytů SBD pracovníků ve stavebnictví a n. p. Sigma Hranice

L. N.

Z MĚHO POBYTU V SOVĚTSKÉM SVAZU

Hranický občan Zbyněk Grossmann, zaměstnanec Severomoravských cihlen n. p. pracoval na stavbě plynovodu Orenburg v Sovětském svazu. Žil v osadě Palasovka ve volgogradské oblasti a pracoval tam jako chemik při výstavbě vodárny.

V několika článcích se podělil s našimi čtenáři o dojmy a zážitky z pracovního pobytu v Sovětském svazu.

JAK TO ZAČALO

Slovo Ural každý z nás ihned spojí se Sovětským svazem. A tam najdeme hned Uraly dva. Jedním je pohoří Ural a druhým řeka Ural. Oba dva tvoří předěl mezi Evropou a Asií. A nejen to. Pohoří Ural je známé svým nerostným bohatstvím. Najdeme zde uhlí, železnou rudu, barevné kovy a mnohé další suroviny. S geologickým průzkumem se však pokračuje dál a ten přináší stále nová naleziště nejrozmanitějších surovin. Hledal se zde také přírodní zemní plyn, k jehož výskytu jsou zde předpoklady. A ten se zde skutečně našel. Výzkum začal již ve třicátých letech a po válce opět pokračoval. Při intenzivním průzkumu v šedesátých letech byla v této oblasti nalezena železná ruda, měď, nikl, azbest, síla a nafta. Byl zde také nalezen zemní plyn, který je nashromážděn po vrstvou soli 2–3 km silnou. Obtížná práce při získání plynu byla korunována úspěchem 6. 11. 1966. V tento den vytryskl ze sondy č. 13 zemní plyn. Stalo se to ve vesničce Dědunovce nedaleko města Orenburg. Naleziště zemního plynu se táhne od středu města Orenburg dolinou řeky Uralu o délce 100 km a šířce 20 km. Síla sloje plynu dosahuje 500 metrů. Zásoby plynu odhadli odborníci na 2 trilióny kubických metrů, což řadí toto naleziště k nejbohatším v Evropě. Od té chvíle se v této oblasti zemní plyn intenzivně těží a plynovody rozvádí k energetickému upotřebení. Těžba plynu se neobešla bez potíží, protože tento plyn obsahuje značné procento síry a další příměsi. Byl zde proto nedaleko stanice Kurgala vybudován závod na úpravu a zpracování plynu, který zpracovává ročně více jak 30 miliard kubických metrů plynu. Při úpravě a čištění se zde každý den vytěží okolo 2000 tun síry a 6000 tun kondenzátu, což je prakticky čistý benzín. Z toho závodu vychází každá desátá tuna plynu a každá šestá tuna síry získaná

a vyrobená v Sovětském svazu. Město Orenburg je typickým průmyslovým městem, ve kterém dnes žije okolo 430 000 obyvatel. Má však také bohatou historii. Bylo založeno již v roce 1743 u tehdejší říčky Or, od které se mu dostalo názvu. Dnešní město se rozkládá u soutoku řek Samyry s Uralem. S městem je také spojeno jméno Jemeljana Pugačeva, který stál v čele největšího rolnického povstání již v roce 1773. I když bylo toto povstání rolníků nakonec krvavě potlačeno a sám vůdce byl zradou zajat a popraven, byl to významný krok carem utlačovaného lidu. Novodobé dějiny města jsou úzce spjaty s prvním kosmonautem světa Gagarinem, který zde žil a navštěvoval školu. A do třetice, celá orenburská oblast je známa tím, že zde proběhla velká celonárodní akce — zcelování a zúrodnování celin. Dnes je tato oblast mimo své nerostné bohatství důležitou obilnicí země. Tam, kde obilí neroste, pasou se obrovská stáda ovcí a koz. A ze srsti angarských koz ženy a dívky vyrábějí překrásné šátky, známé po celé zemi. Taková je tedy oblast obrovského naleziště nerostné suroviny, pro nás tak důležitá.

Zbyněk Grossmann

Kapitolky z topografie města Hranic
PhDr. Bohumír Indra

POPIS MĚSTA HRANIC V ROCE 1844

V letech 1817–1850 byla pro novou úpravu pozemkové daně a zpracování tzv. stabilního katastru každé obce provedena řada přípravných prací. Z činnosti distriktních oceňovacích komisí, pracujících v různých oblastech země, vzešlo několik pomocných elaborátů, které jsou velmi významné pro poznání hospodářského a sociálního života venkova i měst na konci feudalismu, v době nástupu nových hospodářských forem. Pro nás nejcenějším elaborátem je základní tzv. katastrální odhadní operát, zpracovaný pro každou obec, který kromě podrobného popisu současného stavu obce, počtu obyvatel a stavu dobytka, popisu všech řek a potoků, škod jimi způsobovaných, přehledu kultur a pěstovaných produktů, rozpisu pozemků podle bonitních tříd, záznamu o vedlejších výdělkových možnostech obyvatel obsahuje např. pro město Hranice i podrobný popis stavu průmyslové výroby, obchodu apod. Katastrální oceňovací operát města Hranic byl pořízen a ukončen 10. 11. 1844 odhadním komisařem Karlem Jaquetem, přezkoušen a potvrzen inspektorem Kuželem. Je to úřední pramen, zachycující popis ještě poddanského města Hranic a jeho obyvatel po všech stránkách s přesnými statistickými údaji před revolučním rokem 1848, který byl přelomem v dosavadním vývoji města i v životě jeho obyvatel.

V první části podává elaborát **současný topografický popis města**. Je vzdáleno 5 mil od Olomouce, leží na poštovní silnici, vedoucí do Haliče. Plošná výměra území obce města Hranic činí celkem 2738 jiter 1170 čtverečných sáhů (1 jitra = 0,575464 ha, 1 čtverečný sáh = 3,596652 m²). Čtverhranné náměstí je obklopeno na všech stranách domy s podloubími, uprostřed stojí farní chrám. Město bylo dříve obklopeno příkopem a zdmi, z nichž je dosud vidět jen málo zbylého až na městskou bránu na severní straně města (tj. Horní brána), která dosud stojí. S městem souvisí přímo na severu Horní ulice, proti východu, jihu a západu jsou předměstí Motošín a Drahotušská ulice. Jižně města na levém břehu Bečvy leží izolované malé usedlosti, od vrchnosti emfytenticky zakoupené, zvané **Paseky**, které patří k území města. **Pole** leží všemi směry, zčásti v nížině, zčásti na návrších. Lepší **louky** jsou severně a jižně potoka Ludiny nebo Račíního potoka a na potoku Kunčickém. **Zahrady** jsou většinou u domů, některé leží též izolovaně proti jihovýchodu a jihu. **Pastviny** jsou většinou jižně v údolí Bečvy. **Lesy** jsou východně a jižně, zčásti na strmých stráních. Sídlo vrchnosti je ve

městě, je tu fara a škola, jejichž patronát patří vrchnosti. Je tu též synagoga a židovská škola. Město je sídlem krajského úřadu pro Přerovský kraj, pak komisariátu c. k. finanční stráže a c. k. fiskální kamerální pokladny, je tu vojenská posádka, zpravidla dvě kompanie pěchoty, a pošta. Město má vlastní představený úřad a **měšťanstvo právo výčepu piva, mají vlastní pivovar a pábeníci.** V okolí je **pozoruhodná propast** nazývaná Gevatterloch, která je 40 sáhů hluboká a **po schodech lze sejít pohodlně až k hladině jezírka.**

Řeky a potoky. Bečva vystupuje každoročně vícekrát z břehů, zaplaví sousední pole, přikryje je zčásti pískem a štěrkem a strhává značné kusy půdy. Tyto škody mohou stále zasahovat dále, protože nejsou učiněna žádná zabezpečovací zařízení. **Velička** teče od Velké dvěma rameny a žene dva mlýny. Na jaře při tání sněhu a při velkých deštích vystupuje potok z břehů, což se děje v roce častěji, a zaplaví sousední pozemky, čímž způsobuje značné škody. **Čaputovský potok** jde od Velké pod jménem potoka Luďiny, je pak v určitém úseku zván též **Račí potok (Krebsbach)** a jméno Čaputovský potok dostává až v Hranicích od vrchnostenského dvora Čaputovského, a ústí do Bečvy. Pohání jeden mlýn, zaplavuje sousední louky a způsobuje při průtržích mračen a povodních odnášením půdy značné škody. **Potok Juhyně** teče východně od vsi Kunčic na jihozápad a ústí jižně do Čaputovského potoka. Slouží k zavodňování luk a nemá žádný vliv na okolní polnosti.

Silnice a cesty. Poštovní silnice vede do Haliče. Komerční silnice do Potštátu a Budišova vede předměstím Horní ulice. Je udržována obcemi a je v dosti dobrém stavu. Komerční silnice z Hranic do Valašského Meziříčí se táhne po pravém břehu Bečvy. Je udržována obcemi a je v dobrém stavu. **Okresní silnice přes obec Zbrašov** a na Holešovskou komerční silnici jde k jihu přes příkrou výšinu. **Je dosud ve stavbě.** Úsek silnice na území hranické obce je již hotov a je ve velmi dobrém stavu. Komerční cesty jsou ještě do Strážce, Kunčic, Hluzova a Paršovic, které jsou však ve špatném stavu. **Železnice** z Lipníka nad Bečvou do Moravské Ostravy je v současné době ve stavbě.

Obdělávané, nepoužívané a nepoužitelné pozemky. Výměra obdělávaných pozemků činí 2475 jiter 7 sáhů, nepoužívaných pozemků 40 jiter 1179 sáhů, nepoužitelných 222 jiter 1584 sáhů. Půda je více průměrná než lepšího stupně a pro zlepšení zemědělství by bylo nutné mnoho vykonat. Orná půda je obhospodařována **trojpolním systémem.** Úhor se používá k setbě píce a okopanin. Ornice je vesměs vlhká a na čištění polí od plevelů většina majitelů málo dbá. Také hnojení je většinou jen slabé. Louky se na jaře očistí jen hraběmi, pastviny jsou ponechány přírodě. Lesy jsou obhospodařovány zčásti kácením, zčásti probírkou. Nedostatek hnojiva je způsoben nedostatkem pastvin. Majitelé usedlostí se kromě zemědělství zabývají také řemeslem a kultivací půdy přenechávají čeledi. **Nedostatkem je též dodržování starých zvyklostí, které brání použití pokroku zemědělské praxe.** V obci je orné půdy 1695 jiter 568 sáhů, luk 182 jiter 522 sáhů, zahrad 156 jiter 930 sáhů, pastvin 169 jiter 74 sáhy, vysokých lesů 189 jiter 1195 sáhů, nízkých lesů 81 jiter 1518 sáhů. Luk je nedostatek a nestačí na krmivo pro výrobu hnojiva. Setba pícnin by se proto měla zvýšit. Také lesy nepostačují pro potřeby obce, proto jen nutné dřevo většinou kupovat odjinud. Lesy patří zčásti vrchnosti, zčásti poddaným. Vrchnost prodává část dřeva v Hranicích, zbytek spotřebuje pro vlastní potřebu.

Produkty. Na polích se pěstuje ozimá pšenice, ozimé žito, ječmen, oves, brambory a jetel. Výjimečně na malých dílech se pěstuje hrách, vika a zelí. Na lukách seno a otava, v zahradách jablka, hrušky, švestky, třešně, ořechy a zelenina. Výše položené lesy jsou osázeny smrky, jedlemi a borovicemi, níže položené lesy buky a něco duby, břízami a zčásti též osikami a lipami.

V zemědělství se používá obyčejný pluh a rádló, brány s železnými hroty,

vůz na hnojivo, vidle na hnojivo, lopaty a motyky, kosa a srp, hrábě, žebříňák na svoz, cepy, pojezdny mlat, prosévací koše, obilní lopaty a fukar na čištění obilí. Zimní plodiny se sází v říjnu, letní v březnu a dubnu. Zimní plodiny se sklízají v červenci a srpnu, letní v srpnu a září. Senoseč začíná v druhé polovině června, otava koncem srpna a začátkem září. Na polích a v zahradách se pěstuje dostatek pšenice, žito, ječmene, ovesa, brambor a ovoce pro vlastní potřebu. Část obilí se prodává na trhu v Hranicích, též ve Valašském Meziříčí a v Novém Jičíně, přebytek ostatních produktů se spotřebuje v Hranicích. **Tržiště.** Týdenní trh se koná v Hranicích každý pátek. Zdejší majitelé statků navštěvují také trhy v Novém Jičíně a ve Valašském Meziříčí podle toho, jaké výhody se jim naskýtají v tom kterém městě.

O **obyvatelstvu** se dovídáme, že ve městě žije 2439 mužů a 2709 žen křesťanského náboženství a 386 židů a 390 židovských žen, tj. 5148 křesťanů a 776 židů, celkem 5924 obyvatel. Křesťanských domů je 501, židovských 37, celkem 538 domů, bytových stran 1303 křesťanských a 154 židovských, celkem 1457 domácností. Z toho je **zaměstnáno v zemědělské výrobě 962, v řemesle 240, v zemědělství a řemesle 170, 85 v žádném z těchto oborů. Strava** chudšího obyvatelstva pozůstává z brambor, zelí, krup, pohanské kaše, chleba, hrubých moučníků, koláčů, mléka, másla, sýrů a někdy z masa. Majetnější mají lepší stravu a jedí denně maso. Ve větších hospodářstvích mají 2 mužské a 2 ženské služebné.

Stav dobytka je 168 koní, 3 volí, 176 krav, 42 telat, 150 ovcí, 80 prasat. Koně jsou prostřední dlouhé stavby, rohatý dobytek poměrně dlouhý a silný stavby, ovce jsou obyčejné, hrubovinné rasy, vepřový dobytek je malý polského chovu, který je zakupován od handlířů sem přicházejících. Koně jsou používány k zemědělským pracím a pro povoznictví na silnicích, volí pro zemědělské práce. Mléko a maslo se spotřebuje zčásti doma, zčásti prodá ve městě. Ovce se chovají pro vlnu, která se použije doma na oděv nebo se prodá soukeníkům, ovce se prodávají též řezníkům. Vepřový dobytek je chován jen pro vlastní potřebu. Větší hospodářství mají tento stav dobytka: 3 koně, 7 krav, 3 telata, 2 vepře. Chov pernaté zvěře je všeobecně malý.

Majitelé půdy se dělí na držitele pozemků dominikálních domů, rustikálních domů, rustikální měšťanské svobodníky (dvořáky) a rustikální svobodníky. Podanské přiděly půdy jsou u 78 velkoměšťanů 1 jitra domovního gruntu, u 352 maloměšťanů 1/3 jitra domovního gruntu, 27 sedláků svobodníků (dvořáků) má 30 jiter půdy. Kromě toho je tu ještě 1 vrchnostenský zámek se 24 vrchnostenskými budovami, 1 farní dům, 1 dům školy, 1 dům špitálu, 3 obecní domy, 3 mlýny, 1 vrchnostenský pivovar a pálenice, 1 městský pivovar a pálenice, 37 židovských domů. Ve vnitřním městě, ohraničeném hradbami jsou 4 budovy o 2 poschodích, ostatní obytné domy mají zčásti 1 poschodí, zčásti jsou přizemní, postavené z cihel a kamení, kryté břidlicí, cihlami nebo šindelem. Hospodářské budovy jsou postavené zčásti z cihel a kamene, zčásti ze dřeva a pokryty šindelem nebo jen slaměnými došky. Stav těchto budov je dobrý. Proti ohni je pojištěno 76 budov u různých pojišťoven.

Prámyslová výroba. V Hranicích jsou 4 **jirchářství**, jež zaměstnávají pravidelně 8 dělníků a zpracují ročně asi 2800 ovčích koží. K tomu potřebují 16 centnýřů velrybího tuku, 32 centnýřů hrudky a 40 sáhů měkkého dřeva. **Výroba sukna** zaměstnává pravidelně 246 dělníků na 79 stavech. Vyrábějí ročně 3012 kusů sukna různého druhu. Na to se zpracuje 1004 centnýřů ovčí vlny. **Koželuzi** jsou dva, zaměstnávají pravidelně 3 dělníky a zpracují ročně asi 1500 telecích koží. K tomu potřebují 100 centnýřů třísla, 4 centnýře velrybího tuku, 6 centnýřů vápna a 7 sáhů měkkého dřeva. **Barvírny** jsou 4, jež zaměstnávají pravidelně 30 dělníků. Barví se ve 12 výklopech a 18 kotlích ročně 6800 kusů sukna různého druhu. K tomu spotřebují 900 sáhů měkkého dřeva, 900 měřic kamenného uhlí a 249 centnýřů barvířského dřeva. **Pálenice (vinopalny)** jsou dvě se 4 kotly a zaměstnávají pravidelně 12 dělníků. Vyrábějí ročně 1092 věder 30stupňové pálenky. K tomu potřebují 8736 měřic brambor, 546 měřic ječmene, 220 sáhů

tvrdého a 190 sáhů měkkého palivového dříví. **Pivovary jsou rovněž dva** s 2 pánvemi, jež zaměstnávají 8 dělníků. Ročně vyrobí 7411 věder obyčejného piva, k čemuž potřebují 3705 měřic ječmene, 10 centnýřů chmele, 120 sáhů tvrdého a 250 sáhů měkkého dřeva. Jedna **fabrika na rosolku** s 3 kotly zaměstnává ročně 6 dělníků. Vyrobí 800 věder rosolky. Spotřebuje ročně 500 věder 30stupňové pálenky, 120 centnýřů cukru, 100 centnýřů medu a 130 sáhů tvrdého palivového dříví. Jedna **výrobní octa** s 1 kotlem zaměstnává 6 dělníků. Ročně vyrobí 700 věder octa. Spotřebuje ročně 100 věder pálenky, 13 centnýřů medu a 15 sáhů tvrdého palivového dříví. **Cihelny jsou dvě** s 2 pecemi. Při nich je zaměstnáno pravidelně 16 dělníků. Ročně vyrobí 300 000 cihel. K tomu potřebují 300 sáhů měkkého dřeva. **Vápenky jsou také dvě** s 2 pecemi. Při nich jsou zaměstnáni 4 dělníci. Pálí ročně 4000 měřic vápna. Spotřebují k tomu 50 sáhů tvrdého a 400 sáhů měkkého palivového dříví. **Mlýny jsou při městě 3** s vrchní vodou, jeden z nich má 3 chody.

Je pozoruhodné, že **pouze barvírny používaly již kamenné uhlí**, dovážené formanskými povozy, ostatní průmyslové podniky používaly dosud výlučně měkké nebo tvrdé palivové dříví, stejně jako všechny domácnosti. Ale už v dalším desetiletí po dokončení a otevření Severní dráhy Ferdinandovy r. 1847 se zvýšila s nedostatkem dřeva poptávka a používání kamenného uhlí.

Vlastní odhad **naturálního výnosu pozemků pro nový výměr pozemkové daně** byl proveden odhadní komisí podle polohy a bonity půdy jednotlivých parcel. Veškerá pole byla rozdělena podle protokolu do 3 daňových tříd (po reklamaci do 4), louky do 2, zahrady do 2, pastviny do 1, vysoký les do 2, nízký les do 1 daňové třídy.

Prameny: Katastrální oceňovací operát obce Hranic, sign. VI a 808, Státní oblastní archiv Brno

40 LET UČŇOVSKÉHO ŠKOLSTVÍ V HRANICÍCH

Antonín Hinštl
1975—1980

Šestá pětiletka je pokračováním ve výstavbě, rozšiřování a modernizaci výchovného a vyučovacího procesu v odborném učilišti pro realizaci nové čs. výchovné a vzdělávací soustavy.

Po dobudování sportovního areálu bylo nutné tento celý řádně oplotit, což bylo uskutečněno v roce 1976. Zároveň byl řešen problém veřejného osvětlení celého odborného učiliště, včetně sportovního areálu a ve spolupráci se ZO SSM, která provedla vykopání drážek pro položení kabelu, bylo toto veřejné osvětlení dobudováno 30. 6. 1976.

Vzhledem k tomu, že stávající soustružnická hala a přilehlé dílny pro ruko-
dělné obory nevyhovovaly již požadavkům, stávaly se stísněnými vzhledem květ-
šímu nárůstu učňů, bylo rozhodnuto postavit halu novou s přístavkem pro ru-
kodělné obory a MNC, stojí na místě starého dřevěného baráku a bývalé elek-
trodílny. V roce 1976 byl dřevěný barák demolován a počátkem roku 1977 byla
provedena demolice bývalé elektrodílny tak, aby mohly být prováděny základy
pro novou halu. Současně s tímto byla řešena již velmi tíživá situace rekon-
strukce kotelný tak, aby kapacitně vyhovovala pro celý areál odborného učiliště.
Jedním z největších problémů byla výstavba 32metrového komína. Se stavbou se
započalo 24. 11. 1976 a komín byl ukončen v dubnu 1977. Byla provedena také
likvidace staré kovárny, která se přestěhovala do zámečnické dílny vedle sva-
řovny. Celá rekonstrukce a GO kotelný byla ukončena 10. 1. 1979.

Vzhledem k nedostatku místa pro výuku čtyřletého učebního oboru MNC,
bylo nutné co nejdříve ukončit sociální přístavek, ve kterém byly zřízeny dílny
a laboratoře pro tento učební obor. Značný kus práce zde vykonali mistři to-
hoto učebního oboru, zvláště pak s. R. Číhal a Z. Šimonovský, kteří vyprojektovali

a zkonstruovali laboratorní stoly včetně měřicích přístrojů pro účely výuky to-
hoto čtyřletého učebního oboru.

Celá nová ruko-
dělná hala byla bez venkovních omítek dokončena a předána do užívání 12. 12. 1979. Veškerá práce ať rekonstrukce kotelný, tak výstavba
nové haly byla prováděna k. p. Sigma Hranice ve vlastní režii.

Zároveň s výstavbou nové ruko-
dělné haly byla na podzim roku 1978 započá-
ta generální oprava levé poloviny budovy školy. Ukončena byla v září 1979.
S pravou polovinou GO budovy školy bylo započato v lednu 1980.

Na podzim roku 1979 byl také ve vlastní režii postaven přístřešek na uhlí
u kotelný a v listopadu 1979 pak dokončeno oplacení celého areálu SOU, a to
v prostoru kolem kotelný a nové ruko-
dělné haly.

Za zmínku stojí také to, že v září a říjnu 1979 byla provedena výměna par-
ketové podlahy ve sportovní hale včetně protikluzného nátěru.

Zavedení nových učebních oborů:

Celé toto údobí je charakterizováno vytvářením podmínek pro realizaci nové
československé vzdělávací soustavy. Ve školním roce 1974-75 byla zahájena vý-
uka podle plánovaných náročných osnov pro obor soustružník kovů a provozní
zámečnick. Jde zde o rozšíření vyučování všeobecně vzdělávacích předmětů. Tato
výuka podle náročných osnov byla přípravou pro studium na střední škole pro
pracující a otevírala cestu pro zavedení 4letých oborů s maturitou.

Střední škola pro pracující byla zřízena na našem odborném učilišti jako elo-
kované pracoviště středního odborného učiliště Přerovských strojřen od 1. 9.
1978.

Výuka podle náročných osnov byla ukončena ve školním roce 1978-79. Dnem
1. 9. 1977 byla zavedena výuka čtyřletého učebního oboru mechanik programo-
vě řízených strojů, který bude ukončen maturitou. (První maturanti vyjdou
v roce 1981.) V důsledku zavedení čtyřletého učebního oboru s maturitou bylo
odborné učiliště od 1. 9. 1978 KNV přejmenováno na střední odborné učiliště
strojní Hranice.

Od 1. 9. 1978 bylo na SOU započato s výukou nově koncipovaných učebních
oborů v délce trvání 40 měsíců. Zásadní změna výuky nastala při zavedení ob-
oru — obráběč kovů, který u nás nahrazuje původní 3letý učební obor soustružník
kovů, brusič kovů a horizontář s tím, že teoretická a praktická výuka je zamě-
řena na strojní obrábění ve dvou profesních variantách:

- a) soustružení, frézování, broušení
- b) soustružení, frézování, vrtání

Druhým z nově zavedených oborů od 1. 9. 1978 byl obor elektromechanik —
se zaměřením na stroje a strojní zařízení, který u nás nahrazuje původní učební
obor provozní elektromontér.

Od 1. 9. 1980 nový učební obor mechanik-opravář (místo provozního zámeč-
níka) a od 1. 9. 1981 bude zaveden učební obor strojní mechanik (místo stroj-
ního zámečníka).

Tyto nově koncipované učební obory mají navazovat na SŠP. Tím je dána mož-
nost všem učňům pokračovat po vyučení ve studiu na SŠP a tak získat úplné
střední vzdělání. Vzhledem k zavádění nových učebních oborů byla nutnost
modernizovat a nakupovat řadu měřicích přístrojů pro výuku elektroniky, elek-
trotechniky a tímto vybavovat příslušné kabinetů ve škole a dílenské učebny
a laboratoře.

Doplnění zbývajících metodických pomůcek, potřebných pro zajištění plnění
učebních osnov provádíme vlastní výrobou v technických kroužcích a formou
vhodných námětů při zapojení učňů do STTM. V rámci další modernizace vyu-
čovacího procesu byla uvedena do provozu v roce 1976 výuková televize —
uzavřený televizní okruh. V souvislosti s novým zaváděním učebních oborů, kde
dochází k dělení tříd na skupiny, nastal požadavek na zvýšení počtu učeben ve

škole o 6. tříd. Na základě tohoto požadavku byla v roce 1979 zpracována technická dokumentace na přístavbu školy, a to o 6 tříd s kabinety, jejíž realizace je plánována na léta 1981—1982.

I když značná pracovní iniciativa byla směřována na výstavbu a dobudování SOU, byla hlavní pozornost zaměřena na dobré výsledky ve výchovném a vyučovacím procesu. Zájem všech výchovných pracovníků byl soustředěn také na socialistickou soutěž, ve které bylo dosaženo velmi pěkných výsledků. V soutěži odborných dovedností učebního oboru zámečnick a soustružnick kovů v rámci VHJ Sigma bylo v letech 1975-79 dosaženo výborných úspěchů. Naše soutěžící družstva stála vždy na místě nejvyšším (1. místo) kromě školního roku 1977-78, kdy skončila na druhém místě. Putovní standartu GR za 1. místo v kategorii odborných učilišť získává naše SOU v letech 1975, 76 a 78. Tím byl dán i základ pro dosažení dobrých výsledků i v rámci FMHTS.

V roce 1975 obdrželo Čestné uznání II. stupně a v roce 1978 Čestné uznání I. stupně, za výsledky dosažené v socialistické soutěži v rámci FMHTS. Za školní rok 1977-78 pak Čestné uznání FMHTS za výsledky dosažené v socialistické soutěži v oblasti odborně výchovné činnosti. Dobrých výsledků bylo také dosaženo v rámci STTM. V roce 1979 získalo na krajském veletrhu ZENIT za soubor metodických panelů 1. místo. V tomto roce obdrželo SOU Čestné uznání FMHTS za soubor měřicích přístrojů, vystavovaných na přehlídce STTM v rámci FMHTS.

MěstV SSM A KULTURNĚ VÝCHOVNÁ ČINNOST

Na rozvíjení kulturně výchovné činnosti se podílejí i společenské organizace Národní fronty, z nichž Socialistický svaz mládeže zaujímá jedno z nejdůležitějších míst. Působení Socialistického svazu mládeže v tomto směru je komplexní a zahrnuje vedle zájmové umělecké činnosti i mimoškolní výchovu a vzdělávání včetně výchovy umění a k umění, rozvoj společenské zábavy i práci s mladou uměleckou generací.

Značné množství kulturně výchovných akcí probíhá přímo v základních organizacích, a to především na školách. Jde hlavně o aktivní kulturní činnost svazáků v zájmových hudebních, recitačních či jiných kroužcích.

MěstV SSM v Hranicích věnuje v rámci svých možností velkou pozornost kulturně výchovné činnosti pro mládež. Díky spolupráci s Jednotným klubem pracujících se mu podařilo v roce 1980 realizovat řadu zajímavých akcí.

Byly to dvě besedy o životním prostředí a významu ochrany přírody, beseda o průběhu osvobození města Hranic Sovětskou armádou a setkání s představiteli MěstNV s cílem seznámit mládež, přicházející do Hranic studovat, s historií i současností města.

Mezi mladými lidmi jsou oblíbeny koncerty populární hudby a těch zorganizoval MěstV SSM v průběhu loňského roku osm. V březnu to bylo vystoupení hudební skupiny Prota s Pavlem Novákem, v dubnu koncertní vystoupení orchestru Ivo Pavlíka s Věrou Špinarovou, v září se představil hranickému mladému publiku Petr Novák, v říjnu hudební skupina Abraxas, v listopadu Marsyas a řadu koncertů uzavřel v prosinci soubor Jazz Q Martina Kratochvíla.

V oblasti společenské zábavy bylo uspořádáno celkem 15 diskotékových pořadů s plnou návštěvností podle kapacity sálu JKP.

Jak mezi veřejností, tak i v MěstV SSM patří k nejdiskutovanějším problémům právě společenská zábava, hlavně organizování diskoték. Jsou vznášena jak slova souhlasu a podpory, tak i slova výhrad a kritiky. Bylo by nesprávné, kdyby tato kritika vedla k administrativnímu zákazu těchto akcí, bez hlubší analýzy problémů a bez přijetí opatření ke zkvalitnění.

V době školního roku je v Hranicích soustředěno přes 1500 mladých lidí ve věku od 15 do 20 let. Pokud tito nejsou aktivními sportovci, nebo nemají jiné

vyhraněné směry v zájmové činnosti, mají možnost ve volném čase navštěvovat programy městského kina. To je však málo. Mládež v tomto věku má snahu navazovat přátelské vztahy, seikávat se s kamarády a toto jim umožňuje návštěva společenských zábav, jejichž forma odpovídá dynamičnosti mládeže. Těchto akcí je však poskrovnu a jsou organizovány pouze městským výborem SSM (pokud nejsou konány více méně soukromě bez povolení a kvalifikovaného vedení). Z organizačních důvodů ale i neustálého „prosazování“ těchto akcí hodlá i MěstV SSM od pořádání diskotékových společenských zábav na určitý čas upustit.

Jak dál? Perspektivní cestou by bylo zřízení stálého klubového zařízení pro mládež, s pravidelnou programovou činností, které by se stalo nejen střediskem společenské zábavy, ale i základnou kulturně výchovné činnosti SSM, střediskem mimoškolní výchovy a vzdělávání, příležitostí k realizaci tvůrčích záměrů mladých umělců, kteří jsou nedílnou součástí mladé československé generace a za několik let bude v jejich rukou osud celého našeho současného umění a často již dnes má výrazný vliv na své vrstevníky, kteří hledají své vzory mezi populárními osobnostmi, umělci a sportovci. Získání podobného zařízení by mělo i značný význam v boji proti negativním jevům mládeže, podnítilo by vlastní tvůrčí aktivitu při zajišťování kulturně výchovného programu a zvýšilo i možnost kulturního využití v Hranicích.

ing. Vladimír Foltánek,
předseda MěstV SSM

Z ČINNOSTI MV SČSP V HRANICÍCH

Poznamenán hlubokým dojmem slavnostní atmosféry oslav 63. výročí VRSR proběhl již tradiční Měsíc československo-sovětského přátelství. V něm všichni náš lid každoročně manifestuje svůj věrný vztah k zemi našich osvoboditelů a věrných přátel. V loňském roce dovršil oslavy 35. výročí osvobození Československa slavnou Sovětskou armádou.

A po 35 letech v současných dnech s nebyvalou pozorností i obavami sledujeme nebezpečný vývoj událostí ve světě. Tak jako v minulosti, i dnes jsme svědky toho jak Sovětský svaz na čele sil míru a pokroku svádí smělý boj za mír pro všechny národy. Statečně, trpělivě, a s novými iniciativami vedou představitel Sovětského svazu boj proti válce a hrůzám, které s sebou moderní vedení války přináší. Na bojovou techniku minulých let ve srovnání se současnou můžeme dnes vzpomínat jen jako na primitivní hračky.

Právě v této složité mezinárodní politické situaci probíhaly i oslavy MČSP. Ve všech 31 odbočkách v našem městě konaly se členské besedy, kulturní a sportovní akce, filmová představení, přednášky, výstavy a soutěže ze znalostí o SSSR, jako byla soutěž konaná v JKP o Putovní samovar MV SČSP, turnaj ve stolním tenise v OU Sigma o Putovní pohár MV SČSP a podobně.

Dny nejvyšší aktivity se naplnily a také letošní MČSP po splnění svého poslání splyne s historickou minulostí let předcházejících.

Dnešní Svaz československo-sovětského přátelství navazuje ve své činnosti na vskutku slavné, bojové tradice, na bohatou pokrokovou historii. Je to tradice založená Společností pro hospodářské a kulturní sblížení s novým Ruskem, která vznikla v roce 1925, Svaz přátel SSSR, který byl ustaven v roce 1930. Obě tyto organizace se zrodily z iniciativy KSČ a v období předmnichovské republiky vykonaly veliký kus práce v boji za uznání SSSR de jure a při šíření pravdy o Sovětském svazu mezi širokými vrstvami obyvatelstva.

Ke sloučení obou organizací došlo 22. února v roce 1948 v Národním divadle v Praze v jednu jedinou organizaci Svaz československo-sovětského přátelství.

Význam této nezastupitelné organizace Národní fronty není třeba v roce 1980 zvlášť vysvětlovat, vždyť jej znají i děti našich ZDŠ.

Soudruh Gustáv Husák při slavnostním zasedání na počest 50. výročí založení obou organizací dne 20. března 1975 v Praze výstižně říká: „Svaz československo-sovětského přátelství byl od svého založení v průběhu 50 let i v posledních letech věrným spolubojovníkem Komunistické strany Československa a všech progresivních revolučních sil našeho lidu při probíjování nového společenského uspořádání i zajištění naší vlasti navenek.“ Program další výstavby rozvinuté socialistické společnosti přijatý na XV. sjezdu KSČ tvořil základní obsahový rámec veškeré činnosti SČSP v budoucím období. Navazoval na všechno pozitivní, čeho bylo dosaženo v jeho padesátileté historii. Konkrétně je to vyjádřeno v závěrečném usnesení VIII. sjezdu SČSP, který se konal ve dnech 12. až 13. prosince roku 1977 v Praze.

Proto zcela výjimečné místo mezi společenskými organizacemi při realizaci svého poslání zaujímá organizace přátelství se SSSR — Svaz československo-sovětského přátelství.

Tato významná organizace patří v Československu svými 2,5 milióny členů a 31 tisíci odboček mezi největší společenské organizace. Její činnost byla vysoce oceněna u příležitosti oslav 50. výročí založení Společnosti pro hospodářské a kulturní sblížení se SSSR udělením nejvyššího státního vyznamenání — Řádu Klementa Gottwalda.

Také prezidium Nejvyššího sovětu SSSR ocenilo činnost SČSP a udělilo mu sovětský Řád přátelství národů.

Městská organizace SČSP v Hranicích má 31 odboček, ve kterých je organizováno 2875 členů. Její činnost je naplněna aktivní činností a houževnatou prací jeho členů a funkcionářů. Jde o to, aby náš Svaz československo-sovětského přátelství byl dobudován v takovou autoritu, jakou si program jeho ušlechtilého poslání zaslouhuje. Bude nutno uvádět do života nové formy práce daleko energičtěji než dosud a aktivně, směle podporovat boj Sovětského svazu za mír.

Nelze stále jen říkat jak máme rádi Sovětský svaz, ale bude nutno toto své přesvědčení stále v praxi dokazovat svědomitou prací a v řádně vykonávaných přijatých funkcích.

Ve svazové činnosti bude MV SČSP pokračovat tak, aby uplatnil a dal místo všemu novému, silnému a zdravému.

Před vstupem do nového roku 1981 — roku sedmé pětiletky, budou v celém SČSP a tedy i v městské organizaci SČSP vytyčovány nové programy a plány práce, která s novým tvůrčím elánem půjde vstříc významným událostem v naší zemi, jakou bude XVI. sjezd Komunistické strany Československa, XXVI. sjezd KSSS, 60. výročí založení KSČ a volby do zastupitelských orgánů všech stupňů.

MV SČSP je přesvědčen o tom, že jsou zde všechny předpoklady k tomu, aby pod vedením KSČ se činnost i nadále úspěšně rozvíjela a naplňovala program československo-sovětského přátelství i v roce 1981.

Otto Kvapil,
předseda MV SČSP Hranice

NOVÁ KAPACITA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Za účasti vedoucího odboru školství ONV v Přerově soudruha Františka Mláčka, předsedy MěstV KSČ soudruha Dohnala, místopředsedkyně MěstNV v Hranicích soudružky Hališkové, zástupců vedení a předsedů složek koncernového podniku SIGMA Hranice, byla slavnostně předána do užívání další část rozšířené podnikové mateřské školy.

Nejprve vedoucí odboru investic koncernového podniku SIGMA Hranice soudruh Vítězslav Hons ohlásil podnikovému řediteli soudruhu Ottu Mildnerovi dokončení rekonstrukce budovy a předal ji podniku oficiálně do užívání. Podnikový ředitel Otto Mildner poté nově otevřené prostory mateřské školy předal

prostřednictvím ředitelky mateřské školy soudružky Dohnalové, do užívání dětem zaměstnanců koncernového podniku SIGMA Hranice.

Otevřením této další části mateřské školy vznikla nová kapacita 35 míst určená dětem ve věku od čtyř do pěti let a koncernovému podniku SIGMA Hranice se tak úspěšně podařilo splnit další bod z jeho sociálního programu v rámci péče o pracující.

Všem, kteří se podíleli na úspěšném provedení rekonstrukce a uvedení nových prostor do provozu, patří srdečný dík.

ZEMŘELÍ OBČANÉ Z HRANIC V L I S T O P A D U 1980

Alois Vývoda, Tyršova 1038	nar. 6. 4. 1898
Alois Lev, 1. máje 1623	22. 6. 1917
Františka Kohoutková, Leninova 28	2. 3. 1903
Marie Procházková, Tyršova 395	8. 11. 1912
Rudolf Čihal, Jurikova 1019	29. 4. 1932
Božena Pumprlová, Drahotuše 359	6. 2. 1911
Cyril Kujal, Struhlovsko 1536	4. 7. 1903
Ondřej Bolek, Olšovec 51	27. 11. 1911
František Hümmel, Jaselská 1612	18. 9. 1928
František Holub, Velká 42	4. 10. 1900
Marie Rahmová, Motošín 221	30. 1. 1909
Marie Kývalová, Jaselská 1216	22. 1. 1903
Milada Zrůnková, Struhlovsko 1404	10. 12. 1897
Jan Jež, Zborovská 467	18. 5. 1916
Božena Kaplanová, Struhlovsko 1411	9. 5. 1904
Františka Philipová, Vrchlického 60	19. 1. 1903
Marie Vernerová, Poděbradovo 1275	12. 12. 1901
Josefa Krejčová, Poděbradovo 1278	17. 7. 1902
Jindřich Kubáň, Fierlingerova 1321	1. 10. 1908
Anna Sieglová, kpt. Jaroše 1369	14. 7. 1898
Františka Žarnovická, Školní nám. 1	27. 10. 1903

ČEST A VĚČNÁ PAMĚŤ VŠEM ZEMŘELÝM SPOLUOBČANŮM

ZA ALŽBĚTOU TUGENDLIEBOVOU

Život lidský je ohraničený, jeho práce a odkaz však zůstávají. Z našeho kolektivu náhle odešla Alžběta Tugendlieblová, učitelka hudebních kursů jednotného klubu pracujících.

Jak žila, tak i zemřela. Tiše a pokorně v klidném nočním spánku. Její malá učebna osiřela. Učebna, ve které po dlouhá léta působila, kde trpělivě a s láskou učila své žáky milovat hudbu.

Často jsem tam za ní docházel a hovořili jsme o všem možném. Pohled jejich moudrých očí a tichá, vyrovnaná slova mě vždy utvrzovaly v tom, že jde o člověka ušlechtilé povahy.

Do poslední chvíle byla plna elánu. Věnovala se plně rodině, zvláště vnoučátkům a pravnoučátkům. Znovu si uvědomuji jak krásné vlastnosti měla. Zejména byla obětavá a skromná. Nikdy nemyslela jen na sebe a dovedla plnou měrou dávat radost ostatním.

Naplníme její odkaz tím, že i my v dnešním uspěchaném světě, budeme usilovat o onu vzácnou životní moudrost a vyrovnanost. Čest její památce!

Za kolektiv zaměstnanců JKP
Hynek Vojanec

PROGRAMY JKP

10. 1. 1981 II. REPREZENTAČNÍ PLES JKP
19.30 Hrají hudební soubory JKP:
sokolovna — Smyčcový orchestr — um. vedoucí V. Bláha
— Taneční orchestr — um. vedoucí J. Jiříček
— Taneční orchestr „Reciprocus“ — um. ved. K. Konečný
— Dechový orchestr „Pobečvanka“ — um. ved. A. Kujal
— Dechový orchestr — um. vedoucí J. Slimáček
— Taneční orchestr — um. vedoucí J. Bagar
V programu vystoupí taneční soubor JKP.
Řídí taneční mistři manželé Chvatíkoví.
Předprodej v kanceláři JKP.

21. 1. 1981 CESTOPISNÁ PŘEDNÁŠKA
18.30 o Japonsku a Švédsku, během přednášky promítány diapozitivy.
sál JKP

AKCE KLUBU MLADÝCH

21. 1. 1981 FRAMUS 5
19.30 Vystoupení rockové skupiny se zpěvákem Michalem Prokopem
sál JKP

Předprodej vstupenek v prodejně Supraphon.

FRAMUS 5 v Hranicích

Hudební počátky rockové skupiny Framus 5 možno datovat rokem 1963. V roce 1967 překvapila tato skupina odborníky i posluchače vyhraněným repertoárem čerpajícím z rytm and blues. Z této epochy pochází LP deska čerpající z vlivů Ray Charlese a jiných významných interpretů černošského soulu a blues.

Vrcholem tvorby souboru byla LP deska „Město ER“, kterou otextoval Josef Kainar. V listopadu 1970 se kapela rozešla, jak čas ukáže ne však navždy.

V září 1978 zpěvák Michal Prokop a pianista Jiří Trnka sestavili nový soubor pod starým názvem. Soubor se ihned dostal do špičky českého rocku a v současné době nahrává novou LP desku „Holubí Dante“. V současném složení: Michal Prokop (zpěv), Ivan Trnka (vedoucí souboru, klávesové nástroje), Tomáš Suchomel (bicí), Martin Koubek (kytara), Miki Bláha (baskytara), se skupina stylově orientuje k původnímu blues obohacenému o současné prvky.

FRAMUS 5 můžete slyšet a vidět v Hranicích 21. ledna 1981 v 19.30 hodin v sále JKP.

PROGRAMY KIN

Kino Svět:

2. 1.—5. 1. DOBRĚ UTAJENÝ KÓD
Film USA. O nezvyklém hrdinovi jedné špionážní aféry. Film je mládeži přístupný.

6. 1.—8. 1. HOREČKA SOBOTNÍ NOCI
John Travolta v hlavní roli amerického filmu. Film je mládeži nepřístupný.

9. 1.—12. 1. FORMULE 1
Italský film, dokument o mužích ocelových nervů. Film je mládeži nepřístupný.

13. 1.—15. 1. KNIHA DOBRÉ LÁSKY
Španělský film. Milostný příběh z konce 14. století. Film je mládeži nepřístupný.

16. 1.—19. 1. SEDMÁ ROTA ZA ÚPLŇKU
Francouzská filmová veselohra o třech přátelích — tentokrát v civilu, ale v nebezpečné blízkosti nepřítele. Film je mládeži přístupný.

20. 1.—22. 1. CESTA RAJSKÉ SMRTI
Dramatický souboj s pašeráckým gangem. Italský film. Mládeži do 18 let nepřístupno.

23. 1.—26. 1. CO JE DOMA, TO SE POČÍTÁ
Český film. Veseloherní příběh o tom, jak si pro korunu nechat vrtat koleno. Mládeži přístupno.

27. 1.—28. 1. PETROLEJOVÉ LAMPY
Český film podle románu Jaroslava Havlíčka. V hlavní roli Iva Janžurová a Petr Čepek. Film je mládeži nepřístupný.

29. ledna Jen pro členy Klubu přátel sovětského filmu
SLUŽEBNÍ PES
Film SSSR. Napínavý příběh statečného obránce z pohraniční oblasti.

30. 1.—2. 2. TAJNÝ ZÁVOD
Americká filmová komedie — z New Yorku do Los Angeles za 30 hodin. Film je mládeži nepřístupný.

Začátky všech filmových představení v 17 a v 19.30 hodin.

PŘEDSTAVENÍ PRO DĚTI — každou sobotu v 15 hodin

3. ledna POHÁDKA O CARU SALTÁNOVI
Sovětský film podle pohádky A. S. Puškina.

10. ledna ALADINOVA LAMPA
Sovětský film. Pohádka z Tisíce a jedné noci.

17. ledna CESTA DO PRAVĚKU
Český film. Putování čtyř chlapců do minulosti.

24. ledna	MODRÉ SVĚTLO Film NDR. Známa pohádka bratří Grimmů pro malé i velké.
31. ledna	ČERNÝ MLYNÁŘ Barevná pohádka NDR. O sedmi čeledínech a kouzelném prstýnku. PŘEDSTAVENÍ PRO MLÁDEŽ — každou neděli ve 14.30 hodin
1. ledna	ODSOUZENÁ STŘELA Japonský film. Dramatický zápas o záchranu 1500 cestujících.
4. ledna	POHÁDKA O HONZÍKOVI A MAŘENCE Český film. Karel Zeman dětem.
11. ledna	CHLAPI PŘECE NEPLÁČOU. Český film o radostech a strastech malého chlapce v nové rodině.
18. ledna	BAŽANTI JDOU DO BOJE Francouzský film. Veselé vyprávění o tom, jak si muzikanti prodloužili vojnu.
25. ledna	NÁMOŘNÍK A PES Rumunský film podle povídek J. Londona.
1. února	VELKÝ AUTOBUS Komedie o nonstop jízdě prvního autobusu na atomový pohon. Film USA.

FILMOVÁ PŘEDSTAVENÍ PRO ŠKOLNÍ DRUŽINY (každou středu)

7. ledna	KRTEK A LÍZÁTKO
14. ledna	LÉTAJÍCÍ KOBEREC
21. ledna	MOKRÁ POHÁDKA
28. ledna	POHÁDKA O ČERTOVI A KÁČE

KINO DRAHOTUŠE:

1. 1. v 16.30	SYMPATICKÝ DAREBA
1. 1. v 19.30	Jean Paul Belmondo v titulní roli francouzského filmu. Veselé dobrodružství muže, kterého netěšila nadměrná přízeň žen. Film je mládeži přístupný.

2. 1. v 19.00	ZÁDNÝ PROBLÉM
4. 1. v 19.00	Francouzská filmová komedie o tom, jak naložit se záhadným nebožtíkem. Mládeži nepřístupno.
4. 1. v 16.30	PRINC A VEČERNICE Český film na motivy pohádky „O Měsíčníkovi, Slunečnickovi a Větrníkovi“. Film je mládeži přístupný.
9. 1. v 19.00	PAN VOK ODCHÁZÍ
11. 1. v 19.00	Český film. Rozmarné příběhy o radostech a smutku života, úsměvné vyprávění o posledním pánu z Růže. Film je mládeži nepřístupný.
11. 1. v 16.30	MACKENNOVO ZLATO Americký dobrodružný film. Mládeži přístupno.
14. 1. v 16.30	PROROK, ZLATO A TRANSYLVÁNCI Rumunský film. Dobrodružný příběh westernového žánru. Film je mládeži přístupný.
16. 1. v 19.00	VE STÁTNÍM ZÁJMU
18. 1. v 19.00	Monika Vittiová a Jean Yanne v hlavní roli francouzsko-italského filmu. Dramatický osud ženy obviněné ze špionáže. Film je mládeži nepřístupný.
18. 1. v 16.30	PÁTEK NENÍ SVÁTEK Český film. Komedie o zmatcích a zmoudření rodiny Novákových. Film je mládeži přístupný.
21. 1. v 19.00	ŽIJEME, POTOM UVIDÍME Jugoslávský film. Satirická skica životního standardu dnešních mladých lidí. Film je mládeži přístupný.
23. 1. v 19.00	BLÍZKÁ SETKÁNÍ TŘETÍHO DRUHU
25. 1. v 16.30 a v 19.00	Film USA. Vzrušující příběh setkání pozemšťanů s mimozemskou civilizací. Film je mládeži přístupný.
28. 1. v 19.00	PODZIMNÍ ZVONY Sovětský film na motivy veršované pohádky A. S. Puškina. Film je mládeži přístupný.

30. 1. v 19.00 HOUSATA
1. 2. v 16.30 Český film o holkách, které jsou všechny stejné a každá je
a v 19.00 jiná. Film je mládeži přístupný.

Představení pro děti a mládež — každou neděli v 15 hodin

4. ledna ZAKLETÁ NEVĚSTA
Sovětská pohádka o udatném mláďenci a krásné Vasilise.

11. ledna POHÁDKA O ČERTOVI A KÁČE
Český film. Pásmo neuvěřitelných dobrodružství známých
hrdinů.

18. ledna GESTA DO PRAVĚKU
Český film o putování čtyř chlapců do minulosti naší země.

25. ledna BĀJEČNĀ DOBRODRUŽSTVĪ
Kouzelná vyprávění o dětech, které ztratily draka. Španělský
film.

PŘEDSTAVENÍ PRO ŠKOLNÍ DRUŽINY

7. ledna KRAKONOSĀ A ZLĀ ŽENA
21. ledna POHÁDKA O ČERVENĚ KARKULCE
